

LUCIA BERLIN, *Un vespre al paradís*. L'Altra Editorial, 2018.

(Traducció: Josefina Caball)

De vegades, al cap dels anys, mires enrere i dius això va ser el començament de... o bé, que n'érem de feliços llavors... abans de... després de... O penses tornaré a ser feliç... quan hagi... si nosaltres... L'Hernán sabia que era feliç ara. L'hotel Oceano era ple, els tres cambrers hi treballaven a tot drap.

No era d'aquells homes que s'amoïnaven pel futur o que vivien en el passat. Als nens que venien xiclet els feia fora del seu bar sense pensar en la seva pròpia infantesa òrfena als carrers. Passant el rascle a la platja, enllustrant sabates.

Quan tenia dotze anys, havien començat a construir l'Oceano. L'Hernán feia encàrrecs per al propietari. Idolatrava el senyor Morales, que anava vestit de blanc i portava un barret de palla. Galtes penjades que feien joc amb les bosses de sota els ulls. Després de la mort de la

seva mare, l'única persona que s'adreçava a l'Hernán pel seu nom era el senyor Morales. Hernki. No pas nano, ándale hijo, *vete callejero*. *Buenos días*, Hernán. A mesura que les obres anaven avançant, el senyor Morales li havia donat feina fixa de neteja quan els paletes acabaven la jornada. Un cop l'hotel va estar acabat, el va llogar per a la cuina. Una habitació al terrat per viure.

Qualsevol altre hauria llogat algú amb experiència en hotels. Els xefs i el recepcionista de l'Oceano eren d'Acapulco, però tots els altres empleats eren nens de carrer analfabets com l'Hernán. Tots estaven orgullosos de tenir una habitació, una habitació pròpia de debò, al terrat. Dutxes i vàters per als empleats i empleades. Trenta anys després, tots els homes encara treballaven a l'hotel. Totes les bugaderes i les minyones eren de pobles de muntanya com ara Chacala o El Tuito. Les dones s'hi quedaven fins que es casaven o fins que s'enyoraven massa. Les noves sempre eren noies joves de les muntanyes.

La Socorro era de Chacala. El primer dia que l'Hernán la va veure, la noia s'estava dreta a la porta de la seva habitació amb un vestit blanc i trenes lligades amb una cinta de setí rosa. No havia deixat a terra el farcell lligat amb una corda.

Movia l'interruptor de la llum amunt i avall. Ell va quedar meravellat de la dolçor de la noia. Es van somriure. Tots dos tenien quinze anys i es van enamorar llavors mateix.

L'endemà el senyor Morales va veure que l'Hernán observava la Socorro a la cuina.

—És preciosa, no?

—Sí —va dir l'Hernán—. M'hi casaré.

Durant dos anys va fer doble torn fins que es van poder casar i anar a viure en una caseta a prop de l'hotel. Quan va néixer la primera filla, la Claudia, ell era aprenent de bàrman. Quan va néixer l'Amalia, ja era bàrman fix i la Socorro va deixar de treballar. La segona filla, l'Amalia, havia de celebrar la seva festa de *quinceañera* al cap de dues setmanes. El senyor Morales era padrí de totes dues nenes i faria la festa a l'hotel. Era solter i semblava que s'estimava la Socorro i les nenes tant com l'Hernán, i no es cansava mai de parlar-ne a tothom.

—Són tan bones, tan boniques. Delicades, pures, dignes i...

—Intel·ligents, fortes i treballadores —hi afegia l'Hernán.

—*Dios mío...* Aquestes dones tenen uns cabells... *tan, pero tan brillosos.*

En John Apple era a la barra com de costum, contemplant el *malecón* que s'estenia per sobre la platja. Els camions i els autobusos passaven retrunyint per l'empedrat. En John aguantava la cervesa entre les mans i murmurava.

—¿No sents aquests gasos pudents? I aquest soroll. Ja s'ha acabat Hernán. S'ha acabat el paradís. Adéu-siau al nostre poble endormiscat i pudent de peix.

L'Hernán parlava bé l'anglès però li passaven per alt algunes coses, com el comentari d'en John. Només sabia que l'havia sentit durant anys. No va fer cas del sospir que va deixar anar en John quan va fer veure que escurava el got ja buit. Que el convidés algú altre a la copa següent.

—No s'ha acabat —va dir l'Hernán—. Només és un altre Puerto Vallarta.

S'hi aixecaven dotzenes de complexos turístics de luxe; ja havien acabat l'autopista i havien obert el gran aeroport. En comptes d'un vol per setmana hi havia cinc o sis vols internacionals diaris. L'Hernán no enyorava la tranquil·litat

del poble d'abans, quan aquell era l'únic bar decent i ell era l'única persona que hi treballava. Li agradava tenir l'ajuda de tots aquells cambrers. Ara ni tan sols no estava cansat quan arribava a casa i podia sopar amb la Socorro, llegir el diari, parlar una mica.

Cada vegada arribava més gent. L'Hernán va fer anar en Memo a la cuina a demanar a uns quants ajudants de cambrer que donessin un cop de mà i que portessin més cadires. La majoria dels clients de l'hotel eren periodistes, actors i membres de l'equip de filmació de *La nit de la iguana*. La majoria d'ells es relacionaven al bar amb la gent «important» de la ciutat, mexicans i nord-americans que vivien allà. Els turistes i els nuvis acabats de casar buscaven l'Ava, en Burton i la Liz.

En aquell temps feien una pel·lícula mexicana cada setmana a la *plaza*. Com que no hi havia televisió, la gent del poble no estava impressionada pel repartiment de *La nit de la iguana*. Tothom sabia qui era l'Elizabeth Taylor, però. El seu marit, Richard Burton, sortia a la pel·lícula.

A l'Hernán li agradaven, i també li agradava el director de la pel·lícula, John Huston. Aquell home sempre es va mostrar

respectuós amb la Socorro i les seves dues filles. Els parlava en espanyol i es treia el barret quan les veia pel poble. La Socorro va demanar al seu germà que portés *raicilla*, mescal casolà, de les muntanyes de prop de Chacalaper, per al senyor Huston. L'Hernán el guardava en un pot molt gros de maionesa sota la barra, mirava de servir-lo de mica en mica i el rebaixava sempre que podia sense que el senyor Huston se n'adonés.

Els advocats i banquers mexicans posaven a prova el seu anglès amb la Sue Lyons, la rossa ingènua. La Ruby i l'Alma, dues divorciades nord-americanes, flirtejaven amb els càmeres. Totes dues eren molt riques, tenien cases dalt de turons que s'enlairaven per damunt del mar.

Normalment es relacionaven amb homes casats que hi anaven per pescar o, com ara, amb periodistes o càmeres. Mai amb cap home que tingués intenció de quedar-se.

L'Alma era dolça i bonica fins a última hora del vespre, quan els ulls i la boca se li convertien en uns morats i la veu se li transformava en un sanglot, com si només volgués que li peguessin i després la deixessin en pau. La Ruby tenia vora cinquanta anys, anava plena de líftings, tenyida i apedaçada. Era estrofolària i divertida, però quan havia

begut massa, es tornava mesquina i després defallia; llavors l'Hernán cridava algú perquè l'acompanyés a casa. En John Apple se'n va anar a seure amb elles. L'Alma li va demanar un margarita doble.

En Luis i en Víctor es van estar a la porta prou estona perquè tothom s'adonés de la seva presència. Van entrar dins del bar i es van asseure en una taula on els veïes tothom. Morens i ben plantats, tots dos portaven pantalons blancs ajustats i camises blanques obertes. Anaven descalços i portaven un braçalet lluent en un turmell. Somriures blancs, cabells negres i humits: «*Ratoncitos tiernos*». Ratolinets tendres, en diuen les putes dels joves i sensuals.

L'Hernán ja treballava a la cuina de l'Oceano quan els va conèixer i ells eren unes criatures. Demanaven caritat als turistes, robaven la cartera als borratxos. Eren de Culiacán i entre ells es deien *Compa*, de *compadre*.

Feia anys que en Luis i en Víctor dormien sota de *petates* dins de les barques a la nit i durant el dia es prostituïen. L'Hernán els entenia i no els jutjava, encara que robessin. No s'escandalitzava per la manera com tractaven les

dones. En canvi sí que jutjava les dones. Un dia va veure que en Víctor s'acostava a l'Amalia al *malecón*. Ella portava les faldilles prisades i la brusa blanca de l'escola i s'estrenyia fort els llibres contra els pits incipients. L'Hernán va sortir corrents del bar i va travessar volant el carrer.

—Ves a casa! —va dir a l'Amalia. I a en Víctor li va dir:— Si tornes a parlar amb una filla meva et mataré.

L'Hernán va abocar uns martinis en unes copes glaçades i les va posar a la safata d'en Memo. Va sortir de darrere la barra i es va acostar als nois.

—*Quiubo*. ¿Per què em fa posar tan nerviós veure-us a tots dos al meu bar?

—*Cálmate, viejo*. Hem vingut a ser testimonis de dos fets històrics.

—Dos? L'un deu ser en Tony i l'altre en Beto. ¿Què li passa, a en Beto?

—Vindrà a celebrar-ho amb la gent de la pel·lícula. Li han donat un paper a *La nit de la iguana*. Pasta llarga. *Lana*.

—*No me digas!* Me n'alegro per ell. Així doncs, ara ja no és només un noi de platja. ¿Quin paper hi farà?

—De noi de platja!

—Encara la cagarà. Ja sé quin és l'altre fet històric. En Tony s'ho fa amb l'Ava Gardner.

—Això no té res d'històric. *Fíjate*. Allò sí que és històric!

Una llanxa Chris-Craft va entrar al port aixecant ruixim i fent oscil·lar l'aigua que el sol de ponent tenyia de color magenta. En Tony va saludar amb la mà i va deixar anar l'àncora de *La Ava*. Un nen dins d'una barca de rem va sortir per acostar-s'hi.

—Híjola. ¿L'hi ha comprat ella, això?

—Està enregistrada a nom d'ell. Ahir a la nit, ella l'esperava despallada en una hamaca i tenia el document enganxat amb cel·lo a la teta. Saps què va fer ell primer?

—Se'n va anar a veure la llanxa.

Tots tres reien quan la bella Ava va baixar amb pas insegur per les escales, somrient a tothom. Es va asseure tota sola

en un reservat per esperar en Tony. L'Hernán es va alegrar de veure que, a pesar que tothom la mirava i admirava, ningú no la molestava. Els meus clients són ben educats, va pensar.

L'Hernán va tornar a la barra i va posar-se a feinejar amb destresa per recuperar el temps. *Pobrecita*. És tímida. Està sola. Va taral·lejar una melodia d'una pel·lícula de Pedro Infante. *Los ricos también lloran*.

Com tothom, l'Hernán va observar els amants quan es van saludar amb un petó. Els flaixos van llambrejar com espurnes per tot el local. Tots els nord-americans la coneixien, tot el poble estimava en Tony. Ara tenia uns dinou anys. Duia els cabells llargs amb uns quants flocs rossos; tenia els ulls de color ambre i un somriure angelical. Sempre havia treballat als vaixells, carregant i descarregant, viatjant de gorra, estalviant diners per tenir una barca pròpia algun dia i portar turistes a fer esquí aquàtic.

Hi havia diferents versions. Hi havia qui deia que va ser jugant al pòquer de daus, altres deien que va pagar en Diego perquè el deixés portar la llanxa de les estrelles de

cine al plató de Mismaloya cada dia. Al cap de tres dies en què els ulls daurats d'en Tony miraven intensament els ulls verds de l'actriu, ella va començar a convidar-lo a passejar amb llanxa fins que, segons en Tony, la fortuna li va somriure. En Memo deia que en Tony no podia haver caigut més baix, que era un gigoló.

—Mireu-lo —va dir l'Hermán—. Està enamorat. No li farà cap mal, a ella.

Des de l'altra banda del local, en Luis va cridar una nord-americana més gran que passava vora la barra.

—Senyora, vingui amb nosaltres, sisplau. Em dic Luis i aquest és en Víctor. Ajudi'ns a celebrar el meu aniversari —va dir.

—Caram, amb molt de gust. —Ella va somriure, sorpresa. Va demanar begudes i va pagar el cambrer amb un feix de bitllets. Reia tota contenta de rebre tantes atencions i va treure tot el que havia comprat per ensenyar-ho als nois.

En Luis ja no feia de noi de platja. Tenia una botigueta de vestits que estava molt de moda. Venia quadres colonials i art precolombí. Ningú no sabia d'on ho treia ni qui ho feia.

Ensenyava ioga a dones nord-americanes, les mateixes que li compraven tots els vestits i de tots els colors. Era difícil saber si en Luis estimava les dones o si les odiava. Les feia sentir-se bé. Treia diners de totes d'una manera o altra.

En Memo va preguntar a l'Hernán si les dones el pagaven per tenir-hi relacions sexuals. *¿Quién sabe?* Ell sospitava que en Luis les portava a llocs, les acompanyava a casa i les robava quan perdien els sentits. Després les dones se sentien massa avergonyides per explicar-ho. L'Hernán no tenia compassió per les dones. Elles ja sabien on es ficaven. Viatjant soles, bevent, donant-se als primers *callejeros* que trobaven.

En Beto va entrar amb l'Audrey, una noia hippy d'uns quinze anys. Cabells rossos de seda, la cara d'una deessa. Els periodistes no paraven de disparar flaixos i l'actriu rossa va posar-se de mal humor. L'Audrey es movia a poc a poc. Tenia els ulls orbs d'una estàtua.

En Víctor es va acostar a la barra per parlar amb algú. L'Hernán li va preguntar què s'havia pres l'Audrey.

—Seconal, Tuinal o un barbitúric semblant.

—No els hi vens pas tu, oi?

—No. tothom pot comprar pastilles per dormir a la farmàcia. Així la fan callar. En Beto seia amb l'equip de filmació. Brindaven per ell i intentaven parlar en espanyol. Ell somreia i bevia. En Beto sempre tenia aquella expressió estúpida d'algú que va amb autobús i s'acaba de despertar.

El senyor Huston va indicar a l'Hernán amb un gest que volia un *raicilla*. L'Hernán mateix va portar-li la beguda, encuriós per saber per què el director parlava amb l'Audrey en un to tan enfadat. El senyor Huston va donar les gràcies a l'Hernán i records a la seva família. Després li va explicar que l'Audrey era filla d'una bona amiga, una gran actriu de teatre. S'havia escapat de casa l'any abans.

—Imagina com se sent la seva mare. L'Audrey tenia menys anys que les teves dues filles quan va desaparèixer.

L'Audrey va suplicar al senyor Huston que no digués on era.

—En Beto m'estima. Per fi algú m'estima només a mi. I ara en Beto té feina. Podem buscar un pis.

—¿Què t'has pres?

—Només tinc son, home. Esperem una criatura!

La noia es va aixecar i va fer un petó al vell.

—Sisplau! —va dir i se'n va anar a seure just al darrere d'en Beto, cantant en veu baixa. El senyor Huston es va aixecar tot rígid i va tombar la cadira. Es va plantar vora en Beto i es va posar a enraonar, després va moure el cap d'un costat a l'altre i va sortir del bar fent grans camades. Va travessar el carrer fins al *malecón* i s'hi va estar assegut fumant i mirant l'aigua.

L'Hernán es va adonar que els periodistes, les dones i els de l'equip de filmació coneixien en Víctor; molts s'aturaven per parlar amb ell. En Víctor anava sovint als lavabos d'homes, abans o després que hi anés un nord-americà. Era el principal traficant de marihuana del poble i tenia uns quants clients discrets que consumien heroïna. Això era diferent. Després ningú no sortia a fer un tomb per la platja.

L'Hernán havia sentit dir que havia arribat a Acapulco. Ara Puerto Vallarta té la seva pròpia cocaïna, va pensar.

En Sam Newman va arribar amb taxi i va saludar l'Hernán amb la mà mentre travessava el pati per signar el registre i fer pujar l'equipatge. Es va acostar a en Tony i l'Ava Gardner, va abraçar en Tony i li va fer un petó a la mà a l'Ava. Després es va dirigir cap a la barra i pel camí es va anar aturant a les taules, estrenyent mans, fent petons a les dones que coneixia i saludant les noves, les quals quedaven visiblement emocionades. Era un nord-americà guapo i simpàtic, casat amb una dona més gran i rica que li deixava fer el que volgués. Vivien costa avall, a Yelapa. En Sam anava al poble cada dues o tres setmanes a fer provisions i descansar. Viure al paradís l'avorria, deia. Somrient, es va asseure en un tamboret a la barra i va donar a l'Hernán un sac de cafè Juan Cruz.

—Gràcies, Sam. La Socorro el trobava a faltar, el cafè.

—L'Hernán li va preparar un Bacardi amb aigua Tehuacán doble. —L'agafes sovint, el *Paladín*?

—Sí, per desgràcia. Va ple de turistes. I en John Langley. Endevina què ha dit.

—Bon vent i barca nova.

—Sempre diu això. Per cert, ara en diu una altra de nova. Quan hem passat per davant del plató de la pel·lícula, una senyora l'ha agafat pel braç. «¿Senyor, que és Mismaloya?» En Langley ha tret la mà del seu braç i ha dit amb aquell anglès esnob tan seu: «Em pot dir Míster Maloya, senyora». I doncs, a banda de la llanxa d'en Tony, ¿què hi ha de nou?

L'Hernán li va parlar de la carrera cinematogràfica d'en Beto i de l'Audrey, que s'havia escapat de casa, estava embarassada i prenia drogues. Va convidar en Sam a la festa *quinceañera* de l'Amalia. En Sam va dir que no hi faltaria, per descomptat, cosa que va alegrar l'Hernán.

—El senyor Huston també vindrà. És un gran home, un home molt digne.

—És genial que te n'hagis adonat. Vull dir sense saber que realment és un gran home. Un home famós.

L'Alma es va acostar i va fer un petó a en Sam als llavis. En John Apple se'n va tornar a la barra i en Sam li va portar un margarita doble.

En Luis i la dona nord-americana se n'anaven en un taxi. En Víctor seia amb uns quants periodistes. L'Hernán no sabia què fer respecte d'en Víctor. No el faria detenir mai, però no volia que trafiqués a l'Oceano. Aquella nit ho preguntaria a la Socorro. Ella sempre sabia exactament què calia fer.

—Sam, acompanya'm a veure l'Ava Gardner, sisplau —va dir l'Alma—. La vull convidar a passar uns dies a casa meva. —Ella i en Sam van anar a seure amb la parella d'enamorats. Mentre hi anaven, en Sam es va aturar a parlar amb en Víctor. Tots dos van fer que sí amb el cap, mirant cap a terra mentre enraonaven.

El senyor Huston va tornar a entrar al bar i es va asseure al 'seu' reservat espaiós. Van arribar en Richard i la Liz. A tot arreu on anaven semblava que algú hagués llançat una granada per la finestra. Esclat de flaixos, gemecs i crits de la gent: «Aah! Aah!». Cadires que grataven el terra i queien, trencadissa de vidres. Petjades apressades, corredisses.

La parella somreia sense parar i saludava amb la mà, com si sortissin a l'escenari, fins que es van asseure al reservat

del senyor Huston. La Liz va enviar un petó a l'Hernán. Ell ja havia començat a preparar una safata amb un margarita doble per a l'actriu i *agua de Tehuacán* per a en Burton, que no bevia alcohol. Un *raicilla* amb tequil·la per al director de cinema. Una mica de guacamole i salsa, tal com li agradava a ella, amb molt d'all. La Liz xerrava i renegava. A l'Hernán li queia bé; era afectuosa i impúdica. Ella i en Burton deixaven anar unes riallades sonores, senzillament es lliuraven l'un a l'altre, al lloc on eren, a la vida.

De mica en mica, el local es va anar buidant quan la gent va anar a vestir-se per sopar. Se n'anaven caminant o amb un dels nombrosos taxis que s'esperaven davant de l'hotel. En Víctor se'n va anar a peu amb cinc o sis homes en direcció nord, a la part de «mala anomenada» del poble. En Sam i l'Alma se'n van anar amb el jeep d'ella acompanyats d'en Tony i l'Ava.

La Ruby, en Beto i l'Audrey dormien com socs. En John Apple es va oferir per portar-los a casa amb el cotxe de la Ruby. L'Hernán sabia que en John pensava en el moble bar i la nevera d'ella. Almenys, estava en condicions per conduir. En Memo i en Raúl els van ajudar a pujar al cotxe.

Al bar hi quedaven dos homes vells que bevien brandi Madero amb copes grosses de conyac. Van preparar un tauler d'escacs i van posar-se a jugar. Una parella de nuvis joves van entrar després d'una passejada pel *malecón* i van demanar sangria.

L'Hernán va fregar la barra i va endreçar i restituir ampolles. En Memo ja dormia assegut amb l'esquena ben dreta, com si es quadrés, en una cadira vora la cuina. L'Hernán va mirar enfora, el mar i les palmeres, i escoltava la Liz, en Burton i en John Huston. Discutien, reien, citaven frases de la pel·lícula o potser d'altres pel·lícules. Quan els va portar més begudes, la Liz li va preguntar si feien massa soroll.

—No, no —va dir l'Hernán—. És fantàstic sentir parlar la gent de la seva feina quan estimen el que fan. Tenen molta sort.

Es va asseure darrere la barra amb els peus sobre un tamboret. En Raúl li va portar *café con leche* i *pandulces*. L'Hernán va anar sucant les pastes al cafè mentre llegia el diari. Ara vindrien unes quantes hores tranquil·les i agradables. Potser més tard hi hauria qui faria una copa

abans d'anar a dormir. Després se n'aniria a casa a peu, no gaire lluny, on la Socorro l'esperava. Soparien junts i parlarien de com els havia anat el dia i la nit, de les seves filles. Ell li explicaria totes les tafaneries. Discutirien. Ella sempre defensava les dones. L'Alma i la Ruby li feien llàstima perquè no tenien ningú que les protegís. Ell li parlaria d'en Víctor i les drogues. Fins i tot semblava que en Sam hi tenia tractes per les drogues. La Socorro faria una frega a l'Hernán a l'esquena quan es fiquessin al llit. Riurien d'alguna cosa.

—Déu meu, tinc molta sort! —va dir en veu alta. Avergonyit, va mirar al voltant. No l'havia sentit ningú. Va somriure i va dir:— Soc molt afortunat.

—Hernán, ¿que et sents sol, parlant amb tu mateix? —li va dir l'Elizabeth Taylor cridant.

—Trobo a faltar la dona. No la veuré fins d'aquí a quatre hores, encara!

Li van demanar que els recomanés un restaurant. Ell els va dir que anessin al local italià de darrere l'església. Els turistes no hi anaven mai, trobaven que era una bestiesa

menjar cuina italiana a Mèxic. Era un lloc tranquil i de qualitat.

Se'n van anar i després els nuvis i els jugadors d'escacs van pujar a dalt. En Raúl dormia davant per davant d'en Memo, a l'altre costat de la cuina. Semblaven figures d'adorn, unes titelles gegantines per als turistes, amb les seves toreres i faixes vermelles i amb els seus bigotis.

Quan l'Hernán també estava a punt d'adormir-se, es va sentir el cop d'una porta de taxi que es tancava. N'havien baixat el Luis i la dona nord-americana. Ella queia de tan borratxa que anava. En Pancho va anar a ajudar en Luis a pujar-la a la seva habitació. En Luis no va tornar a baixar.

Al cap d'uns quants minuts es va sentir el cop d'una altra porta de taxi i una dona que bramava: «Imbècil!», i llavors va aparèixer l'Ava Gardner calçada només amb una sabata de taló alt i, clavant uns cops intermitents, va travessar el pati i va pujar escales amunt. La mateixa porta del taxi es va tornar a tancar de cop i l'Hernán va quedar sorprès de veure en Sam sense sabates i sense camisa. Tenia un bon ull de vellut, un tall i un llavi botit.

—¿Quina és la seva habitació?

—Al capdamunt de les escales, la segona, costat de mar.

En Sam va pujar a dalt, va canviar d'idea i va tornar a baixar amb la mà parada per agafar la beguda que l'Hernán li ofería. Va parlar com si tingués novocaïna a la boca, de tan inflat que tenia el llavi.

—Hernán. No ho diguis a ningú. Això em faria miques la reputació. Tens davant teu un home desacreditat. Totalment humiliat. L'he insultada! Oh, Déu meu!

Un altre taxi, un altre cop de porta. En Tony va entrar corrents, les llàgrimes li rodolaven galtes avall. Va pujar volant les escales i va clavar cops a la porta.

—*¡Mi vida! ¡Mi sueño!*

Les portes del voltant es van obrir.

—Calla, ximple! Calla d'una vegada!

En Tony va baixar. Va abraçar en Sam, va demanar disculpes i li va estrènyer la mà. plorava respirant a batzegades, com una criatura.

—Sam, ves a parlar-hi. Tu l'hi pots explicar. Jo no sé parlar anglès. Digue-li que era massa fosc. Explica-l'hi, sisplau!

—No ho sé, Tony. Està molt enfadada amb mi. Au, va. Puja allà dalt i fes-l'hi un petó, ensenya-li aquestes llàgrimes de cocodril.

L'Hernán els va interrompre.

—No sé què ha passat. Però estic segur que la senyora demà ni se'n recordarà d'això tan terrible d'aquesta nit. No cal que l'hi recordeu!

—Ben pensat! Sort de l'Hernán. —En Sam va pujar a dalt amb en Tony, van obrir la porta de l'Ava amb una targeta de crèdit i, amb suavitat, va empènyer en Tony cap a dins. Es va esperar una mica, però en Tony no en sortia.

En Sam s'estava dret al pati empedrat, amb la targeta a la mà, parlant amb un càmera invisible.

—Ei, hola! Soc en Sam Newman... home de món, bon vivand, sociable. No aniria enlloc sense la meva targeta American Express.

—Sam, ¿qué haces?

—No res. Escolta'm, Hernán... m'ho has de jurar.

—Sobre la tomba de ma mare. Va, explica-m'ho tot.

—Doncs... Oh, Déu meu. Hem anat a casa l'Alma i ella ha dit a la cuinera que ens fes sopar. Hem sortit a la terrassa i hem pres unes quantes copes més. Hem posat música. A en Tony l'alcohol de seguida se li enfila, normalment no beu mai. I jo tot just havia començat. Però aquelles dues dones no s'aguantaven dretes. Era fosc i tots estàvem mig ajaguts en aquells sofàs llits d'aigua que té; llavors l'Alma ha agafat en Tony per la mà i l'ha arrossegat cap a la seva habitació. L'Ava només mirava els estels, jo he agafat pànic i llavors ella s'ha adonat que els altres se n'havien anat, s'ha redreçat de cop i se m'ha emportat a buscar-los. Els hem trobat al llit de l'Alma, despullats, fotent un clau. Jo m'he pensat que l'Ava els clavaria un cop amb alguna cosa punxeguda, però s'ha limitat a somriure i se m'ha endut altra vegada a la terrassa. Oh, Déu meu, com he fallat! Soc un desgraciat. Estic malalt. Just allà, davant de Déu i de tothom, l'Ava Gardner s'ha tret el vestit i s'ha estirat al sofà. Oh, que Déu m'ajudi! Amic meu, aquella dona és magnífica. És del color dels caramels de cafè amb llet, de dalt a baix. Els seus pits són el cel a la terra. Les cames,

sembla una punyetera duquessa! No. És la comtessa descalça! I jo que m'arrenco la roba i m'ajec amb ella. I allà la tinc. L'Ava de carns càlides, mirant-me els ulls amb els seus tan verds. HO SÉ. La meva cigala ha desaparegut. Ha arribat a Tijuana i els meus collons s'han enlairat fins a Ohio. I aquella comtessa, aquella deessa, feia de tot. Ha estat inútil. Jo em moria de vergonya. He demanat disculpes i oh, cardat com un IDIOTA, he dit: «Rosti, em sap greu. És que estic enamorat de tu des que era petit!». Ella és la que m'ha clavat un cop al llavi. Llavors ha aparegut en Tony i m'ha començat a apallissar com un boig. Just en aquell moment ha entrat la cuinera, ha obert el llum i ha dit: «El sopar és a punt». Jo li he donat diners i li he dit que em busqués un taxi, m'he posat els pantalons i he sortit corrents. La cuinera ha tornat amb un taxi. Hi he pujat i l'Ava darrere meu. En Tony corria carrer avall darrere nostre, però ella no ha deixat que el taxista parés. L'Ava Gardner! Em fotria un tret.

En Tony va baixar les escales amb pas lleuger i va pujar al bar.

—Ella em perdona, m'estima. Ara dorm.

—¿Per què no tornem i sopem? —va dir en Sam amb una rialleta. En Tony estava ofès. Després, al cap d'una estona va dir que, de fet, es moria de gana. En Memo estava despert i ho havia sentit tot. Va dir que també tenia gana, que havien d'anar a la cuina i preparar l'esmorzar.

En Víctor va arribar tot sol i es va asseure en una taula allunyada a la claror, ara feble. En Raúl li va portar xocolata desfeta i *pandulces*. En Víctor no bevia mai ni es drogava. L'Hernán creia que a hores d'ara devia ser molt ric. En Raúl va dir a en Víctor que en Luis encara era a dalt.

—M'esperaré —va dir.

En Memo va sortir de la cuina just quan unes quantes persones entraven per fer unes copes després de sopar. En Tony va anar on era en Víctor per esperar en Luis. En Tony no va dir res a en Víctor del que havia passat aquell vespre, només va parlar de la seva llanxa nova.

En Sam va acostar-se a la barra i va demanar un Kahlúa amb brandi. S'aguantava el cap amb les mans. L'Hernán li va donar la beguda i va dir:

—També et fa falta una aspirina.

En Luis va baixar amb una de les bosses d'anar a comprar de la dona. Els tres amics xiuxiuejaven i reien com adolescents. Se'n van anar, van passar lleugers per davant de les finestres obertes del bar i van deixar un rastre de rialles que es barrejaven amb el so de les onades, alegres i innocents.

—¿Què era aquell clic clic que se sentia, maraques?

—Dents. En Luis s'ha endut la dentadura de la dona.

L'Hernán va recollir el got buit d'en Sam i, amb compte, va fregar el cercle que havia deixat sobre la taula.

—És hora que me'n vagi a casa. ¿Vols gel per a aquest llavi?

—No, no passa res. Gràcies. Bona nit, Hernán.

—Bona nit, Sam. *Hasta mañana.*